

Mnogo puta ste čuli reč **stil**¹ često u vezi sa modom ili načinom na koji se neko oblači. U pisanju i književnosti, stil je način na koji autor piše i/ili priča priču. To je ono što izdvaja jednog autora od drugog i stvara "glas" koji publika čuje kada čita. Postoji mnogo važnih činilaca koji zajedno čine piščev stil, kao što su ton, izbor reči, gramatika, jezik, opisi i tako dalje. Stil je takođe ono što određuje raspoloženje nekog pisanog dela, tako da je njegov značaj ogroman u svim žanrovima. Za različite tipove literature potrebni su različiti stilovi, a za različite stilove potrebni su različiti autori!

Stil je teško definisati jer toliko varira od jednog književnog dela do drugog. Dva autora mogu da pišu o potpuno istoj stvari, a ipak stilovi njihovih dela mogu potpuno različiti jer odražavaju način na koji svaki autor piše. Stil autora bi čak mogao da se promeni sa svakim delom koji napiše. Kada je stil u pitanju, ono što je lako za jednog autora možda neće biti tako za drugog; ono što odgovara jednom žanru možda uopšte ne odgovara drugima; ono što oduševljava jednu grupu čitalaca može da bude dosadno drugoj. Čitalac možda voli određeni žanr ili temu, ali ne voli autorski stil i obrnuto. Zapravo, nije neobično čuti ljude kako pričaju o romanu ili filmu, "to je bila dobra priča, ali stil mi se nije svideo".

Iako postoje specifični tipovi stilova pisanja, ova lekcija će se fokusirati na ukupnu ulogu stila u literaturi.

Primeri stila

Umesto pukog deljenja informacija, stil omogućava autoru da deli svoj sadržaj na način na koji želi. Na primer, recimo da autor treba da opiše situaciju u kojoj je video devojkicu kako bere cvet:

- 1 Uzbrala je crvenu ružu iz zemlje.
- 2 Ruža koju je iščupala iz zemlje bila je skerletna.
- 3 Iz zemlje je delikatno čupala roze ružu, ljuljajući je u rukama kao da je neprocenjiv dragulj.

¹ Ovaj odeljak je delimično pripremljen na osnovu materijala sa stranice: literaryterms.net/style

Kao što vidite, postoji mnogo načina za deljenje istih osnovnih informacija. Autor može dati kratku i jednostavnu rečenicu, kao **#1**. Ili, mogao bi da koristi opisnije reči i poetsku rečeničku strukturu, kao u **#2**, sa frazama kao što je "ruža je bila skerletna" umesto "ruža je bila crvena". Na kraju, autor bi mogao da iskoristi prizore kako bi dočarao sliku publici i doda osećaj rečenici, kao u **#3**.

U drugom primeru, recimo da je piscu sada dodeljen posao opisivanja te iste ruže u kratkoj pesmi. Pročitajte ova dva primera:

A Rose	A Rose
Its stem has spikes	At the end of a trail of razor thorns,
Its buds are red	Ruby petals and scarlet buds sit
It's got a long green leg	Like smooth velvet
And soft petals for a head.	Resting atop an emerald staff rooted in the earth.

Ove pesme koriste dva različita stila da opišu istu stvar: ružu. Pesa na levoj strani ima rimu i jednostavniji, direktniji stil sa lakim rečnikom. Međutim, pesma sa desne strane je opisnija i izražajnija – više „poetična“ – i to zbog tona i izbora reči. Prva pesma opisuje ružu na osnovni način, dok druga izgleda izražava autorovo razumevanje ruže. Na primer, autor bira određenije boje, kao što su smaragd i skarlet umesto zelena i crvena i opisuje ružu tako što je poredi sa drugim stvarima, kao što je „glatki somot“. Stil prve pesme bio bi odličan za mlađe čitaoce, dok je druga definitivno usmerena na odraslu publiku. To je zato što bi, kao što vidite, neki od izraza iz druge pesme bili preteški za mlade čitaoce koji ih ne bi razumeli.

Delovi stila

Evo nekih ključnih delova koji zajedno čine deo stila književnog dela:

Dikcija: stil autorovog izbora reči

Struktura rečenice: način na koji su reči raspoređene u rečenici

Ton: raspoloženje priče; osećanje ili stav koji delo izaziva

Pripovedač: osoba koja priča priču I tačka gledišta iz koje je ispričana

Gramatika i upotreba interpunkcije

Kreativna sredstva poput simbolike, alegorije, metafore, rime i slično.

Neki autori spajaju ove činioce kako bi stvorili poseban stil koji se nalazi u svim njihovim delima. Drugi autori, međutim, mogu da izaberu da napišu svoja dela u drugačijem stilu.

Važnost stila

Stil je ono što razlikuje jednog autora od drugog. Kada bi svi koristili isti stil, bilo bi nemoguće da se bilo koji pisac ili književno delo istinski ističe. Dok stil ima ulogu u svim vrstama literature, njegova uloga u romanu i pripovednoj prozi je ono o čemu se najčešće govori. To je zato što je stil suštinska stvar za prozne autore –priče su postojale i postojaće i preispričati se iznova i iznova, ali je autorski stil ono što može učiniti da se delo istinski ističe i promeni način na koji čitalac razmišlja o tome šta je književnost. Zapravo, zaista je nemoguće zamisliti kakva bi književnost bila bez ikakvog stila.

Šta možemo postići pisanjem?

Dakle, mi ovde razumemo stil kao način ili način pisanja. Šta možemo da postignemo našim pisanjem?

Naravno, pisanje može da uradi mnoge stvari, ali u ovom kontekstu, jednostavno bismo razlikovali tri stvari koje vredi imati na umu:

- 1 Možemo **precizno** izraziti složene stvari
- 2 Možemo **zakomplikovati** složene ideje
- 3 Možemo **zakomplikovati** proste stvari

Naravno, samo opcija 1 podrazumeva **dobro pisanje**.

We will now offer a few illustrations of these principles from a great book called *Style: Towards Clarity and Grace*, written by Joseph Williams.

Uzmimo primer prvog slučaja, tačnije **izražavanja veoma složenih i komplikovanih ideja**. Primer je preuzet iz knjige *Filozofija kao logička sintaksa (1935)*, koju je napisao *Rudolf Karnap*, filozof koji je pripadao školi zvanj *logički pozitivizam*. Verovali su da se i najteži problemi mogu logično ispitati i objasniti.

Problemi kojima se filozofija najčešće bavi su veoma raznoliki. Iz perspektive koju ja ovde zastupam možemo razlikovati tri glavne vrste problema i doktrina u tradicionalnoj filozofiji. Zarad jednostavnosti zvaćemo ove tri vrste metafizika, psihologija i logika. ili, radije, ovo nisu različite oblasti, nego tri vrste sastojaka koji su spojeni u mnogih stavovima i pitanjima: metafizička, psihološka i logička komponenta.

Razmatranja koja slede pripadaju trećoj oblasti: mi se ovde bavimo logičkom analizom. Funkcija logičke analize jeste da analizira čitavo znanje, sve naučne i svakodnevnne tvrdnje, kako bi razjasnila smisao svake od tih tvrdnji kao i veze između njih. jedan od glavnih zadataka logičke analize datog stava jeste da nađe metod kojim će da proveri njegovu tačnost. Pitanje glasi: koji mogu biti razlozi da prihvatimo ovaj stav, ili: kako možemo biti sigurni to da je on istinit ili lažan? Ovo pitanje filozofi zovu epistemološko pitanje: epistemologija ili filozofska teorija znanja nije ništa drugo nego poseban deo logičke analize, najčešće povezane sa nekim filozofskim pitanjima koji se tiču procesa saznavanja.

Šta je, onda, metod provere nekog stava? Ovde moramo praviti razliku između dve vrste provere: direktne i indirektne. Ako je reč o stavu koji potvrđuje nešto što opažamo u ovom trenutku, npr. "Sada vidim crveni kvadrat na beloj podlozi", onda mogu posmatranjem u ovom trenutku direktno testirati ovu tvrdnju. Ako sada ne vidim crveni kvadrat na beloj podlozi, stav je direktno proveren mojim gledanjem; ako ga ne vidim, stav je lažan.

Rudolf Karnap, *Filozofija kao logička sintaksa (1935)*

Tako je, kao što ova ilustracija pokazuje, moguće izraziti čak i najsloženije ideje u logičnom obliku koje može da pročita i razume većina ljudi.

Pređimo sada na naš drugi primer kako da zakomplikujemo jednostavne stvari – U predgovoru Websterovog Novog svetskog rečnika američkog jezika, autori kažu sledeće:

The absence from this dictionary of a handful of old, well-known vulgate terms for sexual and excretory organs and functions is not due to a lack of citations for these words from current literature. On the contrary, the profusion of such citations in recent years would suggest that the terms in question are so well known as to require no explanation. The decision to eliminate them as part of the extensive culling process that is the inevitable task of the lexicographer was made on the practical grounds that there is still objection in many quarters to the appearance of these terms in print and that to risk keeping this dictionary out of the hands of some students by introducing several terms that require little if any elucidation would be unwise.

—From the foreword, *Webster's New World Dictionary of the American Language*²

Ovo zapravo znači sledeće:

We excluded vulgar words for sex and excretion not because we could not find them. We excluded them because many people object to seeing them. Had we included them, some teachers and schoolboards would have refused to let this dictionary be used by their students, who in any event already know what those words mean.

Dakle, možete preneti svoju poruku koristeći dvostruko manje reči i izgovoriti je jasnim i razumljivijim rečima.

Na kraju, da vidimo primer trećeg tipa, to jest kako da zakomplikujete ionako složene ideje.

Similarities may develop in the social organization of societies at similar levels of economic development because there are “imperatives” built into the socio-technical system they adopt which drive them to similar responses to common problems. This model, therefore, places great emphasis on the level of economic development of nations to account for movement towards common forms of social organization. Alternatively, convergence may result from simple borrowing, so that a model of the diffusion of innovation becomes appropriate. Where such borrowing occurs levels of development may be less relevant than integration in networks of influence through which ideas and social forms are diffused. Economic development may, of course, set limits on the capacity of a nation to institute systems available to be copied, and the propensities to copy may enable nations to install convergent patterns more rapidly than one would have predicted from knowledge of their level of economic development.¹

Ovo se može drugačije reći na sledeći način:

Societies at similar levels of economic development may converge because “imperatives” in their sociotechnical system cause them to respond to similar problems in similar ways. To explain this, the model emphasizes economic development. But societies may also converge because they borrow, so a model would have to explain how ideas and social forms diffuse through networks of influence. Of course, a society at a low level of development may be unable to copy features of some systems. But a society with a strong propensity to copy may do so more rapidly than predicted.

Ideja u izmenjenom tekstu je i dalje složena, ali je sada mnogo lakša za praćenje i razumevanje.

Da sumiramo, razmišljanje o tome da li je vaše pisanje zaista zakomplikovalo stvari koje su jednostavne ili već dovoljno komplikovane, dobra je praksa da poboljšate svoje veštine pisanja.